

УДК 548.5:538.22

Вимірювання магнітної анізотропії плівок ферогранатів

Ющук С. І., д.т.н., проф. каф. фізики

Юр'єв С. О., к.ф.-м.н., доц. каф. фізики

Горіна О. М., к.пед.н., доц. каф. фізики

Дубельт С. П., к.ф.-м.н., доц. каф. фізики

Лобойко В. І., к.ф.-м.н., доц. каф. фізики

Національний університет «Львівська політехніка»
(вул. С. Бандери, 12, м. Львів, 79013, Україна)

В основу контролю поля одноосної магнітної анізотропії покладено визначення з допомогою ефекту Фарадея залежності магнітної сприйнятливості ферогранатової плівки (ФП) вздовж осі легкого намагнічування (ОЛН) $\chi_{\parallel}$ від напруженості постійного магнітного поля $H_{\perp}$, перпендикулярного до цієї осі. Одночасно до зразка прикладається постійне магнітне поле $H_{\parallel}$, паралельне до ОЛН. Якщо плоскополяризоване світло пропускати через ФП паралельно до ОЛН, а додатково в напрямку поля $H_{\parallel}$ прикласти невелике синусоїдальне магнітне поле з амплітудою $H_{\parallel}^{\omega}$, то кут поляризації світла, що пройшло через зразок, буде промодульованим. Інтенсивність промодульованого світла визначають з допомогою аналізатора і фотоприймача. Вихідний сигнал фотоприймача $V_{\text{вих}}$ є пропорційним до кута фарадеївського обертання, який залежить від поздовжньої намагніченості зразка $M_{\parallel}$. Оскільки,

$$M_{\parallel} = \chi_{\parallel}(H_{\parallel} + H_{\parallel}^{\omega}), \quad (1)$$

то

$$V_{\text{вих}} \approx \chi_{\parallel} \cdot H_{\parallel}^{\omega}. \quad (2)$$

Для визначення поля одноосної анізотропії

$$H_k = 2K_I/M_S, \quad (3)$$

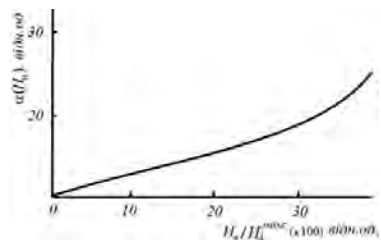
де K_I – константа кристалографічної анізотропії, а M_S – намагніченість насичення, будують графіки залежності $\chi_{\parallel} = f(H_{\perp})$ для різних значень $H_{\parallel}$, та знаходять $H_{\perp}^{\text{макс}}$ в точках максимуму $\chi_{\parallel}$. Значення поля $H_{\perp}^{\text{макс}}$ в точці максимуму кривої сприйнятливості є функцією $H_{\parallel}$. Введемо цю функцію у вигляді

$$\alpha(H_{\parallel}) = H_{\perp}^{\text{макс}}(H_{\parallel})/H'_k, \quad (4)$$

де

$$H'_k = 2K_I - 4\pi M_S. \quad (5)$$

На рисунку наведено результати розрахунку залежності $\alpha(H_{\parallel})$ від нормалізованого поля $H_{\parallel}/H_{\perp}^{\text{макс}}$. З рисунка для відповідної пари значень $H_{\perp}^{\text{макс}}$ і $H_{\parallel}$ визначаємо величину коректуючого коефіцієнта $\alpha(H_{\parallel})$ і по (4) розраховуємо поле H'_k . Для визначення поля H_k з (3) (див. також (5)) необхідно знати намагніченість насичення ферогранату, яка визначається незалежним способом.

Для епітаксійної плівки $Y_{2,6}Sm_{0,4}Fe_{3,8}Ga_{1,2}O_{12}$, вирощеної на підкладці з монокристала $Gd_3Ga_5O_{12}$, значення $4\pi M_S = 180$ Гс, а визначене таким методом поле $H_k = (890 \pm 45)$ Е. Точність вимірювання становить $\pm 5\%$.